

Рівнина

Еміль Верхарн

Переклад: Микола Терещенко

Рівнина мовчазна, — і хати, і шосе,
І ферми з ганками, все поле;
Рівнина мовчазна, як ще ніколи,
Рівнина мертва,— її місто ссе.

І ось вона вже, вицвіла та бідна,
В лахмітті дранім серед голих нив,
У вічному поту від оранки та жнив,
Живе в минулому, бліда й тендітна.

Мащини дивовижними руками
Злякавши хліборобів сивих,
Немов серпами косять ниви,
Євангельське життя манливе,
Що нібито злилося з небесами.

Навколо липне сажа, й серед нив
Такий брудний од неї вітер;
А сонце бідне дощ собою витер
І дим своїм лахміттям заступив.

І там тепер, де між веселих хат
Виблискували золотом сади,
На північ і на південь золотий
Заводи прямокутником стоять.

Неначе звір дебелий і міцний,
Що дико так реве за муром
Одчаєм чорним і похмурим,
Хриплять навколо казани;
Земля тремтить, немов вирує;
І праця з злочином межує;
З каналізації смердючий бруд
Стікає в річку, в каламуть;
Дерева, без верхів і без кори,

Із лісу простягають догори
Свої бліді, зелені руки;
А кропива жалка, немов гадюки,
До серця уп'ялась у тирсу й гній;
І цемент вогкий, гіпс і пил брудний
Уздовж фундаментів, зогнилих жолобів.
Місцевість обернули в хлів.

В сараях темних, без пісень,
Вночі і вдень,
Без сонця, без повітря, у льоху,
Згинають люди спину у дугу:
Шматки життя на шестернях і шкивах,
Шматки гарячих тіл, розкиданих кругом,
Один на одному, у купах галасливих,
Під полум'ям печей, під казаном,
Їх очі — наче зір машин,
А спини зігнуто під дугами їх спин,
І пальці в них такі гнучкі,
Мов металеві двигуни прудкі;
І розливається навколо від зусиль
Нестримний вир безмежних сил,
А на обличчях чавунових
Виблискують червоні краплі крові.

О, давня мирна праця серед жнив,
Коли пора косить овес і жито;
І у серцях здійсмається порив
За обрій золотий несамовито,
Де тиша й спокій серед сонних нив!
О, час південний, коли спека
Спочити закликає в холодок
Від зеленавих тінявих гілок,
Що геть розкинулись далеко;
І вся рівнина ніби сад ясний,
Де повно птиць від сонячного світла,
Де вже назустріч їй душа розквітла,
І гімни їй летять з височини.

Але долині вже кінець тепер.
Долина мовчазна, як ще ніколи;

І звідусіль накиннулись на поле
Нещастя від міських химер.

І видно здалеку самі стовпи,
Шляхи брудні од вугілля та шлаку;
А ферми згорбилися од жаху,
Де поїзди прорізують степи.

Замовкли голоси сумних Мадонн
Серед дерев, в каплицях лісових;
Старі святі з постаментів гнилих
Упали і розвіялись, мов сон.

І все навколо — мов порожні труни,
Що їх розвіяв простір, мов туман,
І кров'ю точиться страждання з ран,
І порвано в полях останні струни.

О, так! рівнини давньої нема!
Розвалено церкви і спалено млини.
Рівнина помира! Агонія сумна
Доносить дзвін останній з далини.

Переклад: Микола Терещенко